

De vrouw in het drievoudig ambt binnen de kerk.

Zoals ik heb beloofd in een eerder artikel d.d. 26 april 2022 op Facebook, zal ik nu hierop uitgebreider ingaan.

'De rooms-katholieke kerk vandaag de dag is een uitgesproken mannenkerk. Vrouwen spelen in het bestuur van de kerk geen enkele rol (hoewel tegenwoordig meerdere vrouwen binnen de curie zijn aangesteld). Wetgeving, leertaak en uitvoering van macht zijn voorbehouden aan de gewijde man. Het is een wijdverbreid vooroordeel dat deze uitsluiting van vrouwen teruggaat op opvattingen van Paulus. Ook in reformatische kerken wordt de juridische ongelijkheid van man en vrouw met een beroep op de brieven van Paulus gerechtvaardigd'.

De nieuwe exegetische inzichten en tekstvergelijkingen, sinds de tachtiger jaren van de vorige eeuw, over de brieven van Paulus, geven een heel ander beeld van de persoon Paulus, en zijn goed en duidelijk beschreven door Dr. Mr. Patrick Chatelion Counet, nieuwtestamenticus.¹

'De bevrijdende Paulus. Op zijn zachts gezegd zijn de passages over de vrouw bij Paulus verwarrend. Seksistisch en feministisch tegelijk. Aan de ene kant beweert hij dat er, in Christus, geen onderscheid meer is tussen man en vrouw. Aan de andere kant lezen we dat de man het hoofd van de vrouw is. Het is het één of het ander. Wie gelijk is, is niet ondergeschikt. Beide tegelijk kan niet'.²

'Veel exegeten gaan ervan uit dat een van de deuteropaulijnse schrijvers de vrouw-onvriendelijke passages in de authentieke brieven van Paulus heeft ingevoegd om de ongewenste praktijk met nog meer autoriteit om zeep te helpen. Historisch is deze operatie geslaagd. Eeuwen lang zijn vrouwen met de gewraakte passages uit de brieven van Paulus om de oren geslagen. Pas in de twintigste eeuw heeft men de onregelmatigheid en de tegenspraak met andere passages onderkend. Gelukkig maar deze nieuwe exegetische inzichten, ook voor de kerken in onze tijd. Helaas zijn niet alle kerken hierin mee gegaan, denkt u maar aan de reformatorische, orthodoxe kerken en de r.k. kerk. De vrijheid die Paulus het universele volk van God – joden, en niet joden, mannen en vrouwen, slaven en vrijen – voorhield, werd één generatie later een blok aan het been van het groeiende christendom'.³

Na deze inleiding die volgens mij heel belangrijk zijn, komt nu een tekst over de vrouwen die voorgingen in de eerste geloofsgemeenschappen. 'Paulus geeft vrouwen een rol in de opbouw van de kerk, in de verkondiging van het evangelie en in de missie naar de heidenen. Vrouwen zijn diaken, apostel, missionaris. Paulus verwacht de wederkomst van Christus en het einde der tijden nog binnen zij eigen generatie (net als de apostelen). Hoe druk moet men zich dan maken om haardracht en sluiers, man-vrouwverhoudingen in de eredienst, wie wel of niet het woord mag voeren, om bezit van slaven, huizen of ambten? De mens is vrij in Christus: 'Wij zijn geen kinderen van een slavine, maar van de vrije vrouw. Voor die vrijheid heeft Christus ons vrijgemaakt (Galaten 4, 31- 5, 1)'.⁴ Teksten waarin vrouwen voorgaan zijn o.a. te le-

¹ 'Genie of misgeboorte' met als ondertitel: Zeven vooroordelen over de apostel Paulus. KBS Uitgeverij 1^e druk, 2009.

² Idem: blz. 55.

³ Idem: blz. 76.

⁴ Idem: blz. 84.

zen in Filemon, 2; Handelingen, 18, 26; Kolossenzen, 4, 15; 1 Korintiërs, 1, 11; 11, 5; Romeinen, 16, 1; 16, 3; 16, 7; 16, 12.

Uit het voorgaande blijkt dat er voor wijding van vrouwen geen exegetische belemmering meer is. Maar ook theologisch zijn er geen belemmeringen, Pater Edward Schillebeeckx, heeft hier ook al de tachtiger jaren van de vorige eeuw zijn visie over gegeven.⁵ 'Het gaat om het gebaar, het teken, waarin die vrouw en man vanuit de gemeente gemandateerd wordt'. [...] 'Voor mij is dit wijding. Dat mag niet van de bisschoppen, omdat dit niet de strekking zou hebben van de klassieke wijding. Men redeneert dus vanuit een onvruchtbare kerkorde, die men koste wat kost wil behouden'. [...] 'Hoe moet je dat oplossen? Ik zou zeggen: ten eerste is dat werk voor theologen, die ex professo moeten aantonen dat zo'n nieuwe praxis theologisch mogelijk is en pastoraal noodzakelijk.'⁶

Nieuw-Buinen, 5 juli 2022,
Wim van den Hoek, em. pastor,
Onafhankelijke Katholieke Geloofsgemeenschap
Heilige Ambrosius.

⁵ 'God is ieder ogenblik nieuw. Gesprekken met Edward Schillebeeckx, door Huub Oosterhuis en Piet Hoogeveen. Ambo 1982.

⁶ Idem: blz. 109.